

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., 1/2 évre 6 frt., 1/4 évre 3 frt., 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt., 1/2 évre 7 frt., 1/4 évre 3 frt. 50 kr., 1 hóra 1 frt. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A király bizalma.

Arad, július 1.

(F.) A főrendiháznak egyik tárgyalása után a helyzet csakugyan olyannak mutatkozott, hogy az egyházpolitikai reformoknak hátra levő része számára lehetetlen a többséget biztosítani. Ez indította annak idején a Wekerle miniszteriumot arra, hogy a szükséges többség elérése végett tömeges peerschub iránt előterjesztést tegyen Ő Felségének, mert ez a lépés úgy számbelileg, mint erkölcsi befolyásánál fogva okvetlenül meghozta volna a kívánt hatást. A miniszteriumnak azonban nem sikerült a legmagasabb beleegyezést kinyerni erre nézve, aminek folytán a Wekerle kabinet akkor lemondott.

Igaz, hogy Ő Felségének bizalma jelenül újból kinevezte a Wekerle miniszterium tagjait, s igaz, hogy a következő főrendiházi szavazás azt igazolta, hogy peerschubra szükség nincs, amennyiben a kötelező polgári házasságot sikerült e nélkül is elfogadtatni a főrendekkel, de a peerschubnak függőben maradt kérdését a clerikális ellenzék mégis arra használta föl, hogy abból megint tőkét kovácsolt, melynek kamatait ismételten értékesítette, újból is azt állítván, hogy a király az egyházpolitikai reformokat perhorreszkálja.

S most ime az ellenzék tőkéje, mint füst és pára szétfoszlott. A király Ő Felsége ugyanazt a négy egyént, akit a Wekerle miniszterium annak idején javaslatba hozott, bárói, illetve grófi rangra emelt. A király bizalma tehát a Wekerle kabinettel szemben utólagosan quasi megerősítést nyert.

Ami azonban ennél is sokkal fontosabb és nagyobb jelentőséggel bír, az a körülmény, hogy a peerschub éppen most történt, amikor arra tulajdonképpen elkerülhetetlen szükség nem volt. Kétségtelen ugyanis, hogy a klerikális főrendeknek ellenállása szavazásról szavazásra lassan bár, de következetesen és biztosan csökkent s ekképen oly minimálisra apadt le legutóbb, hogy biztosra lehetett venni, miszerint a hátra maradt paragrafusok az ősszel minimális többséget nyernek.

Eme körülménynél fogva a peerschub kétszeresen fényes bizonyítéka annak, hogy a korona határozottan akarja az egyházpolitikai javaslatok hátralevő részének törvényerőre emelkedését, hogy szigorúan elítéli a néppárt által fölidézett felekezeti harcokat s a felekezeti béke helyreállítását kívánja, s hogy föltétlenül bizalommal viseltetik a Bánffy kormány iránt.

A koronának eme ténye a mellett, hogy érdemeket jutalmaz, nyilván azt is célozta, hogy az egyházpolitikai javaslatok függőben levő részeinek sikerét minden kétségen felül helyezze és a Bánffy kabinetnek állását, melyet az ellenzék oly kevesen szokott döngetni, megszilárdítsa.

Most ugyan döngetheti az ellenzék a kormány oppozícióját, abban többé kárt nem tehet, sőt ellenkezőleg önmagát teszi neveltségessé, ha fontoskodó képpel azt meri mondani, hogy a Bánffy kormány ingadozik, vagy hogy a király a Bánffy kabinetet komolyan nem veszi s több effélet. Ezekkel szemben a Bánffy miniszterium önelégülten mondhatja, hogy »erős várunk nekünk, a mi urunk, királyunk.«

BELFÖLD.

Az egyházpolitikai javaslatok végrehajtása.

A vallásügyi és belügyi miniszteriumokban lázas tevékenység után, teljesen befejezték a kötelező polgári házasságra, illetőleg az állami anyakönyvekre vonatkozó végrehajtási rendeleteket. A polgári házasságra vonatkozó rendeletet most áttették a belügyminiszteriumhoz, ahol Perczel Péter belügyminiszter vezetésével egyesíteni fogják az anyakönyvekre vonatkozó rendelettel, hogy az illetékes közegek a szükséges tudnivalókat egy rendeletben találhassák meg. A két egyesített rendelet összesen háromszáz és egynehány paragrafust foglal magában.

Előre! Ki hitte volna, hogy ez a győzedelmes, halált megvető honvédcsata kiáltás egyszer valamikor a klerikális reakció botor megdondolatlansággal kibontott logójára kerül. Ez ellen a frappans cségbitorlás ellen ugyan minden, a történeti tradíciókat ismerő és becsülő magyar ember jobb érzése a priori tiltakozik, mindazonáltal nem fölösleges fáradozás a „gyöngébbeket“ óva inteni az ily nemű, vaskos megtévesztési kísérletek ellen. Péter-Pál napjára tervezte tudvalevőleg a „néppárt“ központi táborára országos értekezést szervező akció megindítását. Ezt a tervet, az eddig érkezett jelentések szerint minden felé szegyenletesen kudarcot vallott. A magyar nép most pengő kaszával készül beleállani az isten éret áldásának rezgő kalásztengerébe. A legkisebb dolga is nagyobb annál, hogy hóbortos káplánok, uradalmi totumfack hívására politikai gyűlésekbe oszdiájón, Pedig a Zichy Nándor gróf „Előre!“ csi-mezetű kiáltványa ezekre a füstbe ment néppárti sokadalmakra volt szánva lelkesítő malasztanak. A kuriozus stilygakorlat egyébiránt harcot és háborút hirdet a legdrágább engesztelhetlenséggel és a mennyire az elkeseredett és dühöngő szóvirágok szövevényéből kivehető, revíziót követel. Epen kapóra szörgeti rozsdás fegyvereit a tulluzgó gróf, mikor az eddig volt főrendiházi többséget is „törpe minoritássá“ devalválta a liberális, új főrendek kinevezése.

IDÓJÁRAS.

Légyomás: reggel 7 órakor 761.6 milliméter, délután 2 órakor 759.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor 0° + 23.4, délután 2 órakor 0° + 31.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DK. 2. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: csepegés.

Aradmegyei bárók.

— Új örökös főrendiházitagok —

Mennyire bírja Bánffy Dezső miniszterelnök Ő felségének bizalmát, tanúsítja az is, hogy a király — mint azt az „Aradi

Közöny“ már táviratban hozta — a Bánffy-kormány ajánlatára négy új örökös főrendet nevezett ki, akik valamennyien szabadelvű férfiak, tehát az egyházpolitikai reform föltétlen hívei.

Az egyik, világosi Bohus Zsigmond, már most is kinevezett tagja a főrendi háznak, a tulajdonképeni szaporulat e szerint csak három, de tekintve, hogy az egyházpolitikai törvények tárgyalásánál és a legutóbbi szavazásoknál csupán egy-két szókülömbőség határozott: a még függőben levő, a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényhez csatolandó szakaszok sorsa jóformán biztosítottnak tekinthető s így az, ami a Wekerle-kormányban nem sikerült, úgy látszik, sikerülni fog a Bánffy-kormányban.

Az örökös főrendi tagoknak kinevezett férfiak a következők: Bohus Zsigmond, Solymossy László, országgyűlési képviselő, mindketten aradmegyeiek, Vigyázó Sándor és Zeyk József nagybirtokos.

Bohus Zsigmond évek hosszú során át országgyűlési képviselő volt és majd a szentannai, majd a borosjenői kerületet képviselte. Világoson született 1825-ben. Tanulmányait a becsi Therezianumban és a budapesti egyetemen végezte.

Solymossy László, az ország leggazdagabb földbirtokosainak egyike, kinek Sopron és Aradmegyében vannak nagy birtokai. E megyében levő világosi kerület választotta országgyűlési képviselőnek.

Vigyázó Sándor eddig a politikai téren nem szerepelt, de annál inkább emlegettek nevét társadalmi téren, legkivált utóbbi időkben, számos nagy alapítványai folytán, melyeket elhunyt fia emlékére tett.

Zeyk József, Erdélynek egyik legismertebb és kiváló notabilitása. Főispán volt s Erdélynek egyik nagybirtokosa.

Ugy hírlik, hogy az itt nevezettek kivül még a Jankovits, a Semsi és a Döry családokat fogják előbb-utóbb bárói rangra emelni.

A hivatalos lap vasárnapi száma az alábbiakban publikálja az e kitüntetésekre vonatkozó legfelsőbb elhatározást:

Magyar minisztertanácsom előterjesztésére bojári Vigyázó Sándornak és törvényes utódainak a magyar grófi méltóságot; világosi Bohus Zsigmondnak s törvényes utódainak; loósi és egervári Solymossy Lászlónak s törvényes utódainak; és zeykfalvi idősb Zeyk Józsefnek s törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot és az 1885-iki VII-ik törvényczikk 2. §-a c) pontja értelmében ugy valamennyi fennebb nevezetnek, mint törvényes fiutódaiknak egyszersmind az örökös főrendiházi tagság jogát adományozom; végül a világosi Bohus Zsigmond részére adományozott magya

bároi méltóságot és örökös főrendiházi tagsági jogot, testvéröccseire, világosi Bohus Lászlóra és világosi Bohus Istvánra s azok törvényes utódaira, illetőleg futódaira is kiterjesztem.

Kelt Bécsben, 1895. június 25-én.

Ferencz József, s. k.

Br. Bánffy, s. k.

*

Az új peerekről az Orsz. Ért. a következő adatokat közli:

Vigyázó Sándor, aki grófi rangra emelkedett, neje, báró Podmaniczky Zsuzsanna révén előkelő családokkal van összeköttetésben. Negyvenezer holdat megközelítő földbirtokánál fogva a legvagyonosabb mágnások egyike. Közéleti szereplése ismeretes, jótékony cselekedetei fejedelmi bőkezűséggel áldozott.

Bohus Zsigmond báró családja Mária Terézia idejében zápot nemességet. Anyja Szögyény Antónia révén előkelő családi összeköttetései vannak. Etiszteletreméltó hölgy annak idején élén állott minden oly társadalmi mozgalomnak, mely a szegények fölségítését tűzte ki célul. A főrendiháznak kinevezett tagja. Üdvös tevékenységet fejtett ki a közigyeltek minden terén.

Solyomossy László báró a szó teljes értelmében self made man. — Szorgalommal, szakértelemmel és becsületességgel szerezte roppant vagyonát, mely Somogy, Vas, Sopron, Komárom, Arad és Küküllő megyében elterülve, 60,000 holdat tesz ki. Régi nemesi család sarja. Különösen sokat költött kulturális cselekedetekre. Birtokain egész iskolákat tart fön s a tanítókat ő maga dotálja.

Id. Zeyk József báró régi erdélyi család sarja, melynek tagja századokon át régi fejedelmi családokkal, a Bánffyak, Nalácriak, Bethlenek, Jósikák és Telekiekkel voltak összeházasodva. Magas állásokat töltöttek be mindig a családtagok. Két államtitkár, több főispán volt a familiából. Hunyad, Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyékben nagy birtoka van.

Péter-Pál.

Ez a lap a fordulója a magyar mezőgazdasági évnek. A nagy magyar Alföldön megkezdték az aratást s csaknem az ősz kezdetéig a termés betakarításával foglalkozó emberekől népes a mező. Rövidesen megválnak, hogy mi lett a jutalma a magyar gazda egy évi fáradságának.

Sajnos, az aratás lévén szóban, még ma is a buza aratására gondol a magyar ember. A magyar föld termő erejének legkifejezőbb jelképeül még ma is az aszódos, piros buzaszemeket tekintjük. A föld jóvoltának még mindig az a szokásos jelzése, hogy az jó buza-termő föld. Még mindig igen sok buzánk van s a magyar gazda aggódva lesi, hogy milyen buzatermés lesz Amerikában, Oroszországban, Romániában, Ausztráliában, remélve, hogy ha ott rossz a termés, az ő jövedelme növekedni fog; mert hiszen gazdaságának fő terménye ma is a legtöbb helyütt a buza s a buza métermázsánként való pár krajczárnyi árkülbözése rá nézve, hol forintokat, hol száz, — hol ezer forintokat jelent.

Bizvást sajnos jelenségnek mondhatjuk azt, hogy a magyar mezőgazdaságban a buza még ma is döntő szerepet játszik. Husz év óta tart az árdepresszió. Egy hangot nem hallottunk, amely a gazdákat javulással biztatta volna, sőt ellenkezőleg, khorusban hallottuk zengeni, hogy a hazai buzatermelésnek hovatovább nehezebb versenynyel kell küzdeni. A buzával bevetett terület pedig e husz év alatt nem fogyott, hanem növekedett.

Igy hát nem is osodálkozhatunk rajta, ha a buzaárak alacsonyossága idegessé teszi a gazdákat. Ezt az idegességet azután sietnek fölhasználni azok, a kiknek elemük a zavar, mert csak abban halászhatnak. A közelmúltban fölbujrázott a grárizgatóknak a legfőbb eszköze a buzaárak alacsony voltának hangoztatása volt.

Nincs olyan magyar ember, olyan magyar politikus, a kit közömbösen hagyhatna az, hogy az ország lakosságának legnagyobb része keservesen érzi a buza árának hanyatlását. Nem is jutott eszébe senkinek olyasmit állítani, hogy az árdepresszió folytán beállott súlyos mezőgazdasági bajok orvoslásával minden illetékes ténylegnek ne kellene sürgösen és behatóságosan foglalkozni. Csak hogy az agrártulzók által tett javaslatok inkább a kereskedelem megszorítását szorgalmazták, mint a mezőgazdasági kérdések érdemleges munkába vételét.

Es a legnagyobb baj az volna, ha — a mitől egyébként alig van okunk félni — a magyar gazdaközönség szemét is kancsallá tennék az agrár igazságok és ránézve sem tudná meglátni, hogy hol és mi az igazi baj, hanem egészen belemerül abba a hiedelembé, hogy a vámemelésekkel és a börze megszabályozásával a gabna árdepresszió is megszűnik s a mai gazdasági rendszer továbbra is fenttartható.

Franciaország több búzát termelt eddig mint hazánk; a munkabér és általában az egész mezőgazdasági üzem sokkal drágább ott, mint nálunk. A gazdasági üzem új alapokra fektetése tehát talán még nehezebb Franciaországban, mint Magyarországon.

A múlt éven azonban a francia gazdák fölébredtek és a gazdasági testületek egész sora foglalkozott azzal, hogy a búzát jövőre ne mint kenyérterményt, hanem mint takarmányt értékesítsék a gazdák, minthogy pedig az ár-emelkedésre egyelőre nincs kilátás, redukálják a termelést.

Az idők jele nálunk is mutatkozni kezd. Sok gazdaságban bevezették a búzát rendszeresen a takarmányozásba és innen-onnan az is hallatszik, hogy a vetésforgókban a buzaterületet erősen megosappantják.

Azonban csalódnánk, ha ezen jelenségeknek már most nagyobb súlyt tulajdonítanánk. A gazdasági felfogás, vagy mondjuk közvélemény még mindig nem igen változott. A hivatalos jelentések a vetések állásáról, a melyeket az ország minden járásából két-három tudósítónak adatai után állítanak össze, nem igen beszélnek a buzatermelés csökkentéséről, pedig ha ilyesmi törekvések volnának, vagy legalább róluk hangosabb szó volna, annak bizonyára nyoma lenne.

A mai gazdasági viszonyok közepette, a midőn a magyar gazda azt termeli a legnagyobb mértékben, a minek nincs ára, az aratásnak nem nagyon örülünk, még ha igen jó is; mert legfőképp arról lehet szó, hogy a gazda a legszükségesebbekre valót megkapja az aratásért, a mi bizony gyenge jutalma a fáradságának, hitvány gyümölsözése a tőkéjének.

Alig lehetne jobb tárgya most a magyar gazda megfontolásának, mint az, hogy jövőre is buzaalásztengerben gyönyörködjék-e, vagy pedig gyökeresen átalakítsa üzemet, úgy, a mint azt az értékesítési viszonyok követelik és a saját gazdasági, illetve vagyoni viszonyai megengedik.

Adja Isten, hogy mához egy esztendőre jobban örülhessünk az aratásnak.

Az eladott légszeszgyár.

— Saját tudósítónktól. —

Szombat délelőtt az aradi légszeszgyár részvényeseinek közgyűlése volt, melyen a gyár eladását hozta javaslatba az igazgatóság s azt a közgyűlés is elfogadta.

A közgyűlést Bonts Döme elnök nyitotta meg délelőtt 10 órakor, meleg szavakkal üdvözölve az egybegyűlt részvényeseket s konstatálja a határozatképességet, amennyiben 521 drb részvény deponálva van, s amennyiben 49 részvényes 472 drb részvényt képvisel. A gyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Bartscht Alajos titkárt, hitelesítésére pedig Nikodém Jánost és Lusztig Arminnt kérte fel.

Az igazgatóság jelentését Weidenfeld István dr. olvasta fel s ennek értelmében a légszeszgyár eladandó. Előadja, hogy a légszeszgyár sokkal kisebb arányban, sokkal csekélyebb tőkével alakult meg, mintsem hogy az emelkedő gázfogyasztó közönséget kielé-

githetné. Még hetven, vagy nyolcvan ezer forint szükségeltetné az újabb beruházásokra. Ehhez még az is járul, hogy a gázzal a villamvilágítás is konkurálni fog. Hogy a versengés ne történhessen meg, egyesülni akartak a villamvilágítási vállalattal, mi azonban nem sikerült. Tehát legőzészzerűbb átadni a gyárat egy nagyobb tőkével rendelkező vállalkozónak.

Charles Georg özég tette az ajánlatot a megvételre, amely özég nevében Martin és Broczler irták alá az adás-vételi szerződést. Charles Georg fizet az eredetileg 200 frt névértékű részvényekért 240 frtot, összesen tehát 16,800 frtot; ezenfelül kikötött 12,000 frtnyi felülfizetés így tehát egy-egy részvényt 260 frttal fognak fizetni s azonfelül még 60 frtot fizetnek az élvezeti jegyekre.

Összesen tehát 180,000 forint teher nélkül áll a részvényesek rendelkezésére. Indítványozza, hogy járuljon hozzá a közgyűlés és fogadja el az eladásra vonatkozó szerződést. Mondja ki a felszámolást s azt az aradi kir. törvényszéknél jelentse be.

Ez a részvényesekre és a városra nézve egyaránt hasznos, mert a városnak a gáz nete köbméteréért az új tulajdonos 8 és fél krajczárt fog számítani, melyet szerződésileg kötöttek ki.

Az átvételnél 56 ezer forintot, három hónap mulva ugyancsak annyit köteles a vevő fizetni, hozzá számítva az időközi kamatokat is. Az utolsó részletet hat hónap mulva kötelesek lefizetni.

A közgyűlés az igazgatóság eme jelentését elfogadja, s most még csak Arad város közgyűlésének jóváhagyása szükséges, hogy az eladási szerződés érvényes legyen.

Bonts Döme elnök megjegyzi, hogy mivel ellenvélemény nincs, a szerződés jóvá van hagyva.

Dr. Tolnai János indítványára az igazgatóságot bizta meg a közgyűlés a felszámolási az átadási munkálatok és tárgyalások vezetésével.

Varjasz József emelt szót végül és a közgyűlés általános helyeslése között jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak és a tisztikarnak, mire a felmentvényt megadták a tisztikarnak.

A közgyűlés ezzel véget ért.

A részvényeseket és Salacz Gyula, kir. tanácsos polgármestert, aki a város képviselőletében jelent meg, Stepniczka Mánó igazgató meghívta villásreggelire, mely beletnyult az ebéd óráiba.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött avaratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 2. —

Száraz. — Meleg. — Zivatarok.

Országos cipész kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Szombat délelőtt 8 órakor nyitották meg az országos cipészkongresszust a városháza nagytermében. A kongresszus az aradi cipészek eszméje volt, kik azt helyzetük javításának megbeszélése céljából hívták egybe.

Majd két órába került, míg a korszakban elszedett vidéki és fővárosi szociálista ágenseket összehozták, kik között legvéresebb szájú volt egy Horváth János nevezett, ki izgatás és egyéb dolgok miatt a főváros területéről ki is van tiltva.

Tíz órakor kezdették meg a választásokat, melyek nem a legnagyobb rendben folytak le.

Elnökké: Stursa János budapesti, Pakszian Sándor aradi, Matuschek József kolozsvári és Müller Béla debreceni jegyzőkké: Schrodt Lajos aradi, Kvintvits Lajos budapesti, Hegedűs Ferencz kolozsvári és Bója Mátyás szegedi cipész megválasztották meg.

Eltekinve attól, hogy fentebb említették közt annak, a kik már szocialista tüzelmeikről jól ismeretesek. Green Nándor rendőrhadnagy, a város képviselője, mégis megnyithatónak vélte a kongresszust.

A jegyzőkönyv hitelesítésén a politikus talp utvések azonban úgy öszekaptak, hogy ha diós, lábszj, sámfa vagy más eféle műszerök ke-ük ügyébe esett volna, egy kis vér okvetlenül yt volna — a közérdekért.

Hosszas vitakozás után abban állapodtak r, hogy a négy elnök hivatalból, a négy jegy-pedig a kongresszus megbízásából hitelesítse a yzőkönyvet.

Ezután Schrod Lajos jegyző referált a magyarországi czipészek nyomasztó helyze-réről, s dühösen kikelt a gyárak ellen, melye-ket az állam protegál. — Sok csürés-csavarás után, belekeverve beszédébe az elmaradhatat- lan szocialista maszlagokat, úgy látja csak zélszerűnek a gyár elleni opponálást, ha az egyes ipartestületeknél egyértelműleg oda hat- nak, hogy az általa benyújtott javaslatokat a kormány elé terjesztik az ipartestület útján.

Utána Horváth János szocialista gnyök beszélt a közgazdasági viszonyokról, ürzavaros, s szocialista frázisoktól hemzsegő szédéből azt vettük ki, hogy szinte a gyá- ellen fakadt ki.

Szerinte a kisiparos gyári munkássá sü- kgt, s azért, mert az ipartörvények az ipa- je existenciáját nem biztosítják, s ezért egy fvaslatot ajánl az elfogadásra, mely az 1884. vi ipartörvény 84. és 121-ik §-ának módosi- sát czélozza.

Mondja ki a kongresszus határozatilag : hogy a jelenlegi áru termelési rendszert, mely az egész nemzeti vagyont kifosztja és egyes tüzerkedők kezébe halmozza össze, a rsadalom mintegy 70 százalékára nézve élet- szélyesnek nyitvánítja és ezért az áruterm- st a magán tulajdonból kiszabadítani ki- ánja.

Mondja ki a közgyűlés határozatilag : hogy az 1891. évi XIV ik t. czikket az rszággyűlés mielőbb revízió alá vegye s oly éppen módosítsa, hogy a kötelező belépés gyan továbbra is fenntartassék, de a kis és zép iparosok egyáltalán fel legyenek mentve kötelező befizetés alól. — Továbbá, hogy örvényhozással biztositassék a belépésre nézve a szabad választás.

Mindezeket egyhangulag fogadták, nem így azonban a kereskedelmi és iparkamarák- ról szóló törvény módosítására vonatkozó ja- vaslatot. A nagyrész a kereskedelmi és ipar- kamarától külön választott iparkamarát akart, mert így jobban megfelelné a hivatásának.

Leugyel Károly értelmes összefüggő beszédben fejtegette, hogy mily káros ama javaslat, mely az ipartestületek felosztását czélozza, s kis városok nincsenek abban a helyzetben, hogy iparkamarát tarthassanak fenn. Véleményét a kongresszus is osztotta, s következőkép módosította a javaslatot: Hogy az országgyűlést megkeresi, hogy a kereske- delmi és iparkamarákat válaszzák külön egy- mástól, de úgy, hogy a jelenlegi ipartestüle- tek is maradjanak meg.

Hegedűs Ferencz a mesterek és segé- dek közti viszonyt fejtegette, s a következő javaslatot terjesztette be:

Az ország minden helységében közös bi- zottságokat alakítsanak, mely bizottságokban mesterek és segédek egyenlő számban le- n. a képviselve.

A bizottság hatáskörébe tartozik:

I. A munkarend megállapítása és az arra való felügyelet.

II. A munkaviszonyból keletkező vitás ügyek tárgyalása és elintézése.

III. Közös ügyeket közös megállapítás un. a intézik el.

IV. A közművelődést előmozdítsák.

E bizottságok létszámának megállapítása helyi érdekektől függ, s kölcsönös megáll- apodások szerint szabályoztatik.

A házon kívüli munka eltörlése volt az tolsó javaslat, melynek elfogadása után a orsmákba szédtek az aranyóras, frakkos pész urak.

Délután 5 órakor Uj-Aradra mentek sö- at, s a derék czipészek vagy husz hordó szédtek be délután, este pedig Dob- lzkynál ismerkedtek, persze nedvek itt sem hanyoztak.

Szegény czipészek, milyen nyomasztó anyagi viszonyokkal kell küzdeniök!

A második napon azt az indítványt, hogy minden város czipészei egy közös termelő tár- sasággá alakuljanak, nem fogadták el. Egye- lőre csak a nyers anyagnak az első kézből való beszerzésére közös nyersáru raktárak fel- állítását határozták el.

A munkaidőt tíz órában állapították meg. A segéd nélküli mesterek két tanonczot s azon fölül egyet-egyét tarthatnak minden se- géd után.

Czipész szakiskola, szakiratok és szaklapok létrehozását is pártolták.

Végül a legközelebbi kongresszus helyét Budapestre tették és pedig a jövő évre. A rokkant alap létesítése iránt elhatározták, hogy megkeresik az összes hazai ipartestüle- teket, hogy azt mielőbb létesítsék.

A kongresszus tagjai erre kivonultak a 13 vértanu vesztő helyére s azt megkoszo- ruzták.

Este ismét összejöttek egy ismerkedésre a czipészi szaktársak, s csak tegnap hajnalban hagyták el városunkat.

Nem sokat végeztek az igaz, de egy bi- zonyos, hogy a szocialista tulzók nem sokat izgágáskodtak a kongresszuson. Ami elég szép eredmény.

A vízvezetéki bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Aradváros vízvezetéki bizottsága tegnap délután ülést tartott a városház tanácstermében.

Az ülés tárgyát Mayer vízvezetéki vál- lalkozónak a szerződésre vonatkozó nyilatko- zata képezte, melyet Mayer az adott határ idő előtt küldött be a tanácsoshoz.

Az ülésen Salacz Gyula polgármester elnökle mellett jelen voltak: Bing Vilmos, Institoris Kálmán, Neuman Ede, Pekár Károly, Schusztér Henrik dr, Tar- jányi Vilmos, Tedeschi Viktor, Pol- lák Gyula dr, Schusztér Illés dr, Var- jassy Lajos, Posgay Lajos dr, Robi- csek Gusztáv dr, Virág Lajos, Atzél Péter.

Mayer vállalkozó a miniszterium által fe- lülvizsgált szerződés 1. 2. 3. 4. 5. 7. pontja ellen nem tesz kifogást és kivételét magára vállalja, de kifogásolja a 6-ik pontot, mely a szolgálati medence felállítását kívánja.

Kifogását ezen pont ellen bőven indokolja, melyet a szakértő bizottság csak részben fo- gadott el.

A 8-ik pontja a szerződésnek a költség- vetésre irányul mely ellen szintén nincs ki- fogás.

A 6-ik pont voltaképen azt köti ki, hogy vagy viztorony, vagy két komprimált leve- gövel telített rézüst építtessék.

A viztorony építését nem szorgalmazza a szakértő bizottság, hanem e két légsűrítő rézüst felállítását okvetlen kívánja.

Ez a szakértő-bizottság véleménye.

Tedeschi Viktor szólalt fel elsőnek, ki a miniszteri leirat intenciója szerint úgy a viztorony, valamint a két légsűrítő gépnek felállítását is kívánja.

Schusztér Henrik dr. véleménye az, hogy a bizottság kimondja, miszerint a lég- sűrítővel okozott pezsgést hiánynak nem tudja be és így a 6-ik pont elleni kifogás elesik.

Hozzászóltak még a kérdéshez Virágn Lajos, Institoris Kálmán, Pekár Károly, Neu- man Ede, Bing Vilmos.

Erre vonatkozólag Schusztér Henrik felszólalása értelmében határoztak, vagyis a kifogás csak akkor áll fenn, ha a víz a pezs- gés által teljesen élvezhetetlenné válnék. A légsűrítő készülék különben csakis kivételes alkalmakkor vehető igénybe.

Tedeschi Viktor indítványát nem fogad- ták el.

Az ülés ezzel véget ért.

Arad vendégei

— Az „Aradvidéki Tanító-Egylet” jubileuma és a „Ma- gyarországi Tanítók Országos Bizottsága,” valamint az „Országos Eötvös-alap Bizottsága” aradi nagygyűlése al- kalmával. —

Tiszteletteljesen felkérem Arad nemes kö- zönségét és a tanítókat, kivált a tanítónöket, ha a névsorban ismerőse akadnak, kit szive- sen fogadnának hajlékukba lakásra, méltóz- tatnának kedves szándékukat becses nevekkel, az utca és házszám megjelölésével alulirott- nak tudomására juttatni, hogy az illetőket még idejekorán értesíthessem.

MÁDAIMÁTYÁS,
e. elnök, Szabadságtér 20.

Péterffy Sándor tan. kép. tanár Budapest, Lakits Vendel isk. ig. Budapest, Nagy László tan. kép. tanár Budapest, Nagy Lászlóné Bu- dapest, Peres Sándor ovókep. igazg. Budapest, Peres Sándorné Budapest, Szabó B. László tan. Budapest, Böngérfi János tan. Budapest, Koncsek Lajos tan. Budapest, Schön József tan. Budapest, Minke Béla tan. Budapest, Ha- jós Mihály tan. Budapest, Farkas József ig. tan. Budapest, Kapy Rezső ig. tan. Budapest, Szóts András, szeretetházi ig. Budapest, Sche- rter István siketnéma isk. ig. Budapest, Ma- gyar József, szeretetházi ig. Budapest, Kurz Sámuel tan. Budapest, Almásy János ig. tan. Budapest, Somlyai József árvaházi ig. Buda- pest, Szőke István ig. tan. Budapest, Csukási Fülöp izr. hitoktató Budapest, Gettler Ignác ig. Mezőtur, Tóth Pál tan. H.-M. Vászrhely, Borda Károly tan. Foktó, Révay Adolf tan. Miskolcz, Deák Gyula tan. Mármaros-Sziget, Asztalovszky Lajos tan. Zólyom, Szabó Agos- ton tan. Léva, Szabó Albin tan. Léva. Sta- dách Gyula tan. Torontál-Almás, Fischer Fe- rencz tan. Földes, Fischer Ferenczné tanítónő Földes, Nemes Gusztáv tan. Erdőd, Schoborle Géza tan. Torontál-Almás, Leszl Károly tan. Grabác, Leszl Mária tanítónő Grabác, Vo- lenszky Gyula tan. Torda, Csákány Sándor tan. Torda, Bölönyi István tan. Torda, Bartha Géza tan. Torda, Fekete Ilona tanítónő Tor- da, Szervo Fülöp tan. Szerb-Ittebé, Szervo Fülöpné tanítónő Szerb-Ittebé, Szervo Jolán tanítónő Szerb-Ittebé, Spát Béla Kötelek, Franzen Péter tan. Grabác, Franzen Péterné tanítónő Grabác, Scheer Anna tanítónő Gra- bác, Franzen József tan. Grabác, Rényi János tan. Mokrin, Voglhub Dávid tan. Liptó-Szt-Mik- lós, Varga István tan. N.-Körös, Pollacsek Vil- mos tanító Maros-Vászrhely, Pollacsek Vilma tanítónő Maros-Vászrhely, Józsa Pál tanító Kis-Ujszállás, Szász Ferencz tanító Alsó-Si- mányfalva, Schön Bernát tanító Győr, Simon Károly tanító Hadház, Czirbus János tanító Nagyhalász, Solyom Antal tanító H.-Böször- mény, Dobó Sándor tanító H.-Böszörmény, Keoskeméthy László tanító Mezőtur, Farkas Imre tanító Mezőtur, Tatár József tanító H.-Böszörmény, Benedek Vincze tanító Győr, Lakatos Károly tanító Komárom, Adler Láz- ár tanító Baja, Id. Nagy László tanító Hód- Mező-Vászrhely, Verner Gyula tanító Nyiregy- háza, Vaday József tanító Békés, Zádor Gyula tanító Sárosfa, Zih Illés tanító Foktó, Ser- kedy Mária tanítónő Foktó, Schenk Ottilia tanítónő Zombolya, Zih Mária tanítónő Foktó.

(Vége következik.)

HIREK.

Július 2. Kedd. Róm. kath. naptár: Sárllós Boldog- asszony. — Protestáns naptár: Sárllós Boldogasszony. — Görög-keleti naptár (június 20.): Metód. — A nap két 4 óra 9 perozkor, nyugszik 7 óra 58 perozkor.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap dél- előtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költösey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Rendkívüli közgyűlés.

Arad szab. kir. törv. hat. bizottságának közgyűlését az 1895-ik évi július hó 4-én d. u. 4 órakor tartandó rendkívüli ülésre ezen- nel össze hívom.

Tárgysorozat:

1. A közigazgatási bizottság előterjesz- tése a városnak a n y a k ö n y v v e z e t ő i k e r ü l e t e k r e v á l ó b e o s z t á s a s a z a n y a

könyvvezetők tárgyában kiadott belügyminiszeri intézkedés iránt.

2. A polgármester előterjesztése fa- és fémipari iskola építésére felveendő 62,000 frt költségen tárgyában.

3. Az aradi légszuszítási részvénytársaság kérvénye vállalat eladása iránt kötött szerződés helybenhagyását tárgyazólag.

4. A csatornázási és vízvezetési bizottság javaslata a vízvezetési vállalkozóval szemben követendő eljárás tárgyában.

Arad, 1895. július hó 1-én.

FÁBIÁN LÁSZLÓ s. k.
főispán.

— Buttykay Ádám m. kir. honvédőrnagy, az aradi honvédszázalaj parancsnoka, tegnap Szegedre utazott, hogy az ott kezdődő törzses főtiszt taktikai gyakorlatokon, melyek Aradmegyében végződnek, részt vegyen. Buttykay őrnagy hazaérkezése után hat heti szabadságra megy.

— A Mittelmann-gyár megvétele. Az aradi Mittelmann és Társai céget viselő szeszgyár, mely üzemét hosszabb idő óta megszüntette, nemsokára ismét folytatja a szeszfőzést. Ezen alkalomból a gyárgazdát fogcsérelni. Mint ugyanis biztos forrásból értesülünk, az Első aradi gyártelep részvénytársaság megvásárolta a Mittelmann-féle szeszgyárat, a mely az említett gyárnak a jövőben fiók-telep lesz. A két gyár teljesen egy kezelés alá kerül. Most eszközlik a felbecsülést az átadás illetve átvétel már szeptember elejére megtörténik. A gyártelep részvénytársaság még e hó folyamán közgyűlést tart az azon a részvénytőke felemelését is elhatározzák. A Mittelmann-gyár a folyó év végén már üzembe jön.

— Tanítók figyelmebe. Mindazon tanítók, kik az „Arad vidéki Tanítóegylet” jubileuma alkalmából az aradi és osztrák egyesült vasutak vonalain akár Aradra s vissza, akár valamely kirándulásra szóló mérsékelt árú menetjegy igazolványokat óhajtanak, forduljanak július 5-éig Maurer Mihály egyl. titkárhoz (Arad. Orozy-utca 10.) vagy az eredeti meghívó bemutatásával nevezett vasuti igazgatóságához pontosan megjelölve az utirányt és a végállomásokat.

— Örömhír a vasutasoknak. Ujságoltuk már, hogy a magyar állam vasutak igazgatósága tervbe vette tisztviselői fizetésének javítását, illetőleg rendezését. Ez a méltányos szándék most már a kivitel stádiumába lép és ha váratlan akadályok nem lépnek közbe az új rend január elsején már életbe is lép. Ugy értesültünk, hogy már a propositiók megtörténtek és csak a miniszter végleges jóváhagyása van hátra. A részletekre vonatkozólag annyi szivárgott ki, hogy a fizetés-rendezés előnyében a VI., V. IV. rangsorozatba tartozó tisztviselők fognak részesülni. Ezeknek a fizetése most 600 frttól egész 1300 frtig változik. Újévtől fogva a páratlan számú összegeket törölnék, úgy hogy nem lennének többé 700, 900, 1100, és 1300 frtos fizetések, hanem ezek helyett 800, 1000, 1200, és 1400 forintos javadalmazások. E fizetés emelésén kívül még különösen figyelmet érdemel, hogy ezentúl majd az a tisztviselő, a ki 5 éven belül nem lépett elő, kéri a feljebb lépést, és az előléptetés fegyelmi eseteket kivéve meg is adandó neki. A lakbért is rendezik. Az eddigi 300, 350, és 400 frtos lakberek helyett 400, és 500, frtos lakberek lesznek. A főhivataltalnokok is kapnak valami újat, még pedig: titulusokat. A ki eddig főellenőr volt vagy főfelügyelő, ezentúl a vasuti tanácsos címet fogja viselni, a főfelügyelők pedig a vasuti főtanácsosi címet kapják.

— Támadás egy pap ellen. Ritka eset fordult elő tegnap délelőtt Aradon: nyílt utozán megtámadtak egy aradi minorita papot. Az egész így történt: Tajti Jenő aradi minorita-lelkész a Szabadság-terem ment keresztül egy haldoklónak az utolsó szentséget feladni, miért is a szent ostyát is magával vitte. A Szabadság-terem hirtelen elébe áll Jenei Ödön, egy aradi rovott multu és folyton részeges bádogos legény és inzultálta a papot, később pedig az ostyát is szidalalmazni kezdte. A kínos jelenetet végre is egy rendőr megjelenése szüntette meg, melyre azután Jenei Ödön eliramodott. Büntetését, melyet istenkáromlásával elkövetett, nem fogja azonban elkerülni, mert a városházán nagyon ismerik őt.

— Általános sztrájk a millenniumra. Élénk agitációt folytat már hónapok óta a magyarországi szocialdemokrata párt a munkások körében. Nem kevesebbet akar, mint azt, hogy 1896. májusra, az ezredéves kiállítás megnyitására, az összes mindenféle szakmabeli munkások mondják ki a sztrájkot. Az izgatás természetesen meg lehetős titokban folyik. A szocialisták különben nem csak az iparosok körében agitálnak, hanem az állami és városi szolgákat, postai és vasuti alkalmazottakat is szeretnék a sztrájkolók körébe vonni.

— A vidéki rendőrség államosítása. A belügyminiszteriumban komolyabban foglalkoznak egy régebben vajudó kérdéssel: a vidéki rendőrség államosítása. Értesüléstünk szerint a belügyminiszter az összes törvényhatósági joggal felruházott városokhoz közzelrendelést intézett, amelyben minden további sürgetés bevétele nélkül legkésőbb 15 nap alatt az 1894. évi zárszámadás és az 1895. évi költségvetés alapján feleletet vár arra a kérdésre, hogy a városok mily összegeket fordítanak évente a városi rendőrség fenntartására.

— Menekvés a halálba. Szombaton este, egy aradi fiatal leány öngyilkossági kísérletet követett el. Schiokmann Anna, a boldogtalan neve, ki szüleinek halász-utcai lakásán marólugot ivott. A gyors orvosi segély még meg tudta menteni a leányt az élet számára, ki Berecz Ferencz rendőrhadnagy előtt azt a vallomást tette, hogy szüleinek kegyetlensége készítette e tette. Mint újabban értesülünk a leány mostohájával szólalozott össze és ezért akart öngyilkos lenni. Különbösen már annyira jobban van, hogy pár nap alatt elhagyhatja az ágyát.

— Itt a kánikula! A múlt héten eszünk ágában sem volt, hogy július 1-ére ilyen pokoli meleg lesz. Az ember nem találja helyét, egyik helyről a másikra megy oszt' olyanokat fú, hogy no. Mindenkinnek melege van; s hiába kelünk ki a meleg ellen; nem könnyű rajtunk senki, ha csak a cukrász, meg a „Neptun” nem. Ide jár az izzadók legnagyobb száma. Igaz, hogy a fagyalt rossz, de semmi van benne mégis valami jó. — Hideg. A fürdők egész nap látogatottak. A gyerekeket megégeti a nap, olyan az, mint a piros posztó. A nők már ügyesebbek. Ők a hűvösön fürödnek, a vízben sok titkot fecsegnek egymásnak, a miben szintén van valami — meleg.

— Ünnepi tolvaj. Vas Jánosné aradi, idővész utcai lakosnő az ünnepek alatt, eddig még ismeretlen tettes, meglopta. Vas Jánosné ugyanis az udvarra távozott a pinczelakásából mely idő alatt a nyitott ablakon valaki bemászott és az összes ruhákat összeszedve azzal megugrott. A nyomozást megindították.

— Ügyvéd és vigécz. Egy budapesti ügyvéd végrehajtásra utazott egy aradmegyei községbe. A fogadós kereskedelmi utazónak nézte és familiárisan kérdi:

— Honnan jött?
— Budapestről, volt a rövid válasz.
— Es mily cség számára utazik, ha szabad kérdeznem?
— A magaménak.
— Örvendek. Szabad kérdeznem becses nevét?
— Szabad.
A fogadós kellemetlenül érzi magát. Csak azért is tovább kérdez:
— Es miben utazik?

— Nem értem a kérdést.
— Azt kérdelem, milyen árucikkkel kereskedik?

— Eszszel — hangzik a válasz.
A párbeszédet a szomszéd asztaláról egy telivér vigécz hallgatja. Az utolsó szónál elhagyja a türelme és odaszól:

— Ugy látszik uraságod igen kevés mintát visz magával...

— Névmagyarosítások. Kohn Vilmos aradi lakos vezetéknevének „Földes”-re, kiskoru Simonits László aradi illetőségű nyiradonyi lakos vezetéknevének „Német”-re és Gottlieb József aradi illetőségű budapesti lakos vezetéknevének „Gellért”-re kért átválttatását a belügyminiszter megengedte.

— A királyné Bártfán. A királyné, jelentik tegnap este Oberhetrendorfból négyti fürdőhasználatra Bártfára utazott. király a királynét az indóházhoz kísérte, szivélyes bucsu után Lainzba tért vissza.

— Véletlen nyaktilózás. Sajátságos szerencsétlenség történt a minap a salernoi fogházban, hol mai napig is megvan még az a régi nyaktiló, melyet a Bourbonok idejében még sűrűn használtak és amelynek az 1852-ben fejezett Luigi de Mattia forradalmi volt legutolsó áldozata. A napokban egy angol turista a börtönigazgatótól engedélyt kért a gyilkos gépezet megtekintésére. Csak a felügyelő kalauzolta az angolt, aki nem tudta ellent állani annak a kísértésnek, hogy a gépezet mozgásba hozza. A következő pillanathoz az egész börtönépületben velőtrázó kiáltást hallottak. A börtönőrök mind a nyaktilóhoz siettek, hol Conte eszméletlen állapotban hevert a földön. A nyaktiló bárdja próbálgatás közben lezuhant és a vigyázatlan börtönőr karját elválasztotta törzsétől. Conte állapota reménytelen.

— Szerelmi tragédia. Igazán vérfagyasztó szerelmi tragédia folyt le tegnap Pólabán. Egy Trömmel János haditengerész revolveréből hatszor rálőtt volt szeretőjére, Dvorsák Miladára és Dolitzter Ferencz tengerészeti altisztre, és mind a kettőt könnyen megsebesítette. Mikor Trömmel fegyveréből mind a hat golyót kilőtte, kirántotta szuronyát s azzal súlyosan megsebesítette vetélytársát, azután pedig egy épen ott elrobogó vonat alá vetette magát, a mely teljesen széttepte testét.

HYMEN.

Szemerjay Lajos szalárdi takarékpénztári titkár eljegyezte Marschall Lajos dr. kamarai titkár kedves nővérét: Wánitsék Ilka úrnővel.

Berger Manó Erber és Fleischmann helybeli nagykereskedő özég utazója, szombaton este tartotta eljegyzését Krausz Luozia kisasszonnyal, Krausz Jakab polgártársunk kedves leányával.

GYÁSZROVAT.

† Fischer Miklósné. Fischer Miklós nyugalmazott aradi kir. törvényszéki bírót súlyos csapás érte. Neje szül. Humler Terézia alig egy pár napi szenvedés után jobblétre szenderült. A pótolhatatlan vesztéccé megrendíté nemcsak a férjet s rokonságot, hanem Arad város művelt közönységét is. A boldogultat vasárnap délután 5 órakor helyték örök nyugalomra. A temetésen ott láttuk a törvényszék és a városi hivatalnokokat számban. A gyászjelentés így hangzik:

Fischer Miklós, nyugalmazott kir. tiszti ügyvéd, a maga egy gyermekei Ilona férj lért, Erzsébet férj. Halási Béláné, Mária Frigyer Imréné, Berta férj. Zboray Jenőné, Anka, vejei: Geller János m. kir. pénzügyi h. kár, Halászi Béla kir. aljárásbíró, Frigyer Ir. körjegyző, Zboray Jenő m. kir. pénzügyi sz. vizsgáló, unokái: Halási Imruska és Béla, Frigyer Lenke és Laczika, Zboray Elza és Jentovábbá nővére ösv. Lindner Jánosné s gyermekei, végre számos rokon s jóbarátok nevében mély fájdalommal tudatja forrón szeretett neje, illetőleg édes anyja, anyós, nagyanya, sógornő s rokon Fischer Miklósné szül. Humler Teréziának, 1895. évi június hó 29-én, reggeli 6 órakor, életének 61-ik s boldog házasságának 32-ik évében rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogult hált tetemei

30-án, d. u. 5 órakor fognak fő-ut 16-ik szám alatt Vanicsek-féle házból a helybeli róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig július 1-én, d. e. 10 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatni, Áldás emlékére.

† Popovits Istvánné elhunytáról vettük öszinte részvételt az alábbi gyászjelentést: Popovits István, m. kir. posta és távirtda főtiszt és gyermekei: Gyula, Helén, Jenő, Livia, Mariska, István és Sándor, a maguk és az alólírottak nevében is mélyen megtört szívvel tudatják, hogy a felajthatlan nő, a gondos édes anya, gyermek, meny, testvér, rokon és barát-nő Popovits Istvánné szül. The-sits Mária, 1895 évi június hó 29-én, hajnali fél 3 órakor, életének 38. boldog házasságuk 22-ik évében jobblétre szenderült. A boldogultnak földi maradványait június hó 30-án, d. u. 4 órakor helyezték az alsó-mol-dar utca 19. számú házból a helybeli köz-szirkertben örök nyugalomra. — Nyugodjék csendesesen! The-sits György és neje, szül. Joannics Katalin, szülei. The-sits Katicza férjezett Sári Szabó Péter, nővére. Sári Szabó Péter, kir. közjegyző, sógora. Özv. Popovits Jánosné, anyósa.

† Özv. Bencze Józsefné. Simon Tamásné szül. Bencze Krisztina és férje Simon Tamás nyugalm. posta főtiszt, valamint számos rokon és jó barátai nevében is megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett édes anya, anyós, rokon és barátó özv. Bencze Józsefné szül. Kubisch Klára, f. é. június hó 30-án, d. u. 4 órakor, életének 83-ik évében, hosszas szenvedés után az örök életbe költözött. A megboldogultnak földi maradványai f. é. július hó 2-án, d. u. 5 órakor fognak Orczy-utca 8-ik számú házból a helybeli róm. kath. közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig f. é. július hó 3-án, d. e. 10 órakor fog a helybeli t. Minorita-atyák szentegyházában az egék urának bemutatni. A teke anyála virasszon hamvai felett. Arad, 1895. július hó 1.

TANÜGY.

Felvétel az aradi fa- és fémipari szakiskolába.

Az aradi fa- és fémipari szakiskola négy éves tanfolyama alatt tanulóit elméletileg és gyakorlatilag képzett iparosgédek néveli. A gyakorlati kiképzés az intézettel egybekapcsolt műhelyekben történik, hol szakképzett művezetők vezetése alatt tanulja az ifjuság iparának gyakorlati részét.

Az iskola felőleli a faipar köréből a butor-és épületasztaloságot, esztorgályosságot és fafaragászatot; a fémipar köréből pedig a gépmű- és épületlakatosságot és ehhez képest nyújtja mindazon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyekre az ezen iparágak terén működő művelt és szakképzett iparosoknak szükségük van.

Beiratási- és tandíj az intézetnél nincs. — Műhelyi biztosíték fejében azonban minden I. éves tanuló 5 frtot tartozik a beiratáskor letenni.

Az iskola tanulóit kétféleképpen:

- rendesek;
- rendkívüliek.

Rendes tanuló az lehet, ki valamely község, vagy polgári iskola két osztályát, vagy pedig az elemi népiskola 6 osztályát sikerrel végezte, vagy ezeknek megfelelő fölvételi vizsgát tesz le, élete 12 évét már betöltötte, ehhez képest kifejtett, ép testalkattal bír, it hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia.

Fölvétetnek még az alsófoku ipariskola első osztályát járó sikerrel végzett ifjak is.

Rendkívüli növendék lehet minden iparos, ügyvéd vagy tanonc, aki csak egyes tantárgyakat kíván hallgatni.

A felvétel előjegyzés alapján történik; ennek eredményéről a szülők minden év augusztus hó 30-ig értesítetnek.

Előjegyzés végett minden I. évfolyamba felvétetni óhajtó növendék július hó végeig a fa- és fémipari szakiskola igazgatóságához (Arad, Széchenyi-utca 1. szám, II. emelet) írásban személyesen jelentkeznek, akár levélileg, akár bemutatni tartozik:

1. születési bizonyítványát;
2. atyja vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatát, melyben kifejezendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanuló egész tartamát bevégi;

3. iskolai képzettségéről szóló szabályszerű bizonyítványát;

4. hiteles orvosi bizonylatot, hogy ép testalkattal bír;

5. az újraoltás megtörténtéről szóló szabályszerű bizonylatát.

A jövő 1895—96. tanév szeptember hó 1-én kezdődik.

A fa- fémipari szakiskola igazgatósága.

(-) **Iskolai értesítés.** Az aradv. kereskedelmi akadémia igazgatósága a szeptemberhavi beiratásoknál tapasztalt torlódás elkerülése végett már most is — és pedig július hó 5-ig felveszi a jövő iskolai évre jelentkező ifjakat. Fölvétetnek az alsó osztályba oly növendékek a kik a gymnasiumnak, polgári vagy realiskolának negyedik osztályát sikerrel végezték. A beiratkozásnál az iskolai bizonyítványon kívül a születési és az újraoltási bizonyítvány is bemutatandó. Az így felvett növendékek legkésőbb szeptemberhó 4-ig tartoznak osztályfőnökeiknél jelentkezni, különben elvesztik biztosított helyüket és beiratási díjaikat. A beiratások naponként d. e. 10 órától 12-ik folynak. Az igazgatóság.

(-) Az „Aradvidéki tanítóegylet“ igazgatóválasztmánya július hó 2-án délelőtt 8 órakor egyleti helyiségében ülést tart.

MULATSÁGOK.

(=) **Az aradi dalegylet népünnepélye.** Gyönyörű idő kedvezett vasárnap délután és este az aradi dalegylet népünnepélyének. A városliget öt órára már csak egy nyüzsgőt a népek százaitól, kik a különféle bohókákön kellemesen szórakoztak. A délutáni sétához a hangversenyt a szent-annai gyermekzenekar szolgáltatta, míg este a táncvizigalmon Nagy Józsi bandája húzta a szebbnél-szebb nótákat. A táncban résztvettek:

A s s z o n y o k: Zemplényi Sándorné, Tóth Mihályné, Sriberni Károlyné, Kovács Pálné, id. Kovoly Mihályné, Georgiadess Józsefné, Jóó Károlyné, Borhegyi Károlyné, Kövágó Józsefné, Weinberger Ferenczné, Bartoné, Rettenbacherné, Szimáné, Ádám Józsefné, Sosperné, Szalay Jánosné, Dohnálné, Csejteiné, Kocsi Istvánné, Schlie-singerné, Komlócsyné, Glutig Józsefné, Schwarzné, Sterné, Maichinné, stb.

L e á n y o k: Tóth nővérek, Kovaly nővérek, Szimán Mariska, Barton Margit, Hamedli Mariska, Stern Margit, Jasper nővérek, Stéger Hermina, Jéger Róza, Szalay Etel, Dohnál Mariska, Kocsi Teréz, Schlézinger Ilona, Maichin Jozefin, Komlócsy Emma, Gergacsóvics nővérek, Fischer nővérek, Szarvas Róza, Glutig nővérek, Elias Katicza, Rettenbacher nővérek, Schwarz Róza, Csejtei Katicza stb.

(=) **A waggongyári munkások táncmulatsága.** Azon a mulatságon, melyet az aradi waggongyári munkások dalköre szombaton éjjel rendezett, jól mulatott mindenki. Csupa élet, csupa kedv volt mindenütt. — A táncot megelőzőleg hangverseny volt, melyet a szakképzett Kovács Pál ev. ref. kántor karnagy dirigált. A hangverseny Ernei „Lakodalmi“ című nyitányával kezdődött, mely után Nagy Józsi hírneves zenekara zendített egy szívhez szóló nótára. Kevés szünet után „Nem szól a tilinkóm“, „Azt kérdezi tőlem“ című népdalokat énekeltek derék munkásaik. A népdalokból kiértett az a lelkesültség, melyet a sok idegen ajku munkás a szép magyar nyelv iránt tanusított. A „Bordal“ csak fokozta a nagy kedvet, míg a „Népdal egyveleg“ elénekése után meggyőződünk arról, hogy az énekkar szorgalommal és érzéssel tanult. Hangverseny után tánc volt, tudósi-tónknak sikerült a hölgyek névsorát a következőkben összeírni:

L e á n y o k: Szerb Adél, Bihaci Juliska, Friedmann Gizella, Boros Ilona, Knizse Janka, Tozonyi Aranka, Csatlós Malvin, Kenderesi Anna, Szilágyi Juliska, Markovics Józsa, Szöllösi Ida, Simkovics Róza, Valenta Mariska, Laubänder Szeréna, Morelli Juliska, Pócsy Róza, Knöbl nőv., Vincze Róza, Matschek Katicza, Wändersdorf Róza, Lévai Etel, Markovics Jozephin, Komáromi Juliska, Földi Margit, Guntersdorf Róza, Szernetz Teréz, Hubert nővérek, Megyeri Mariska, Went Ilonka, Suskovits Anna, Horváth Katicza, Gergacsóvics nővérek, Jäger Katicza, Pelsz Paula, Szigeti Mariska, Wittmayer Etelka, Werner nővérek, Koloncics Eszti, Szőke Juliska, Kiss Vilma, Papp Róza, Wentschel Giza, Szuperits Jozefin,

Hubert Mariska, Schleifer Teréz, Worschil Margit, Szilágyi Teréz, Markovics Etelka, Avedik Kornélia, Szirmai Emma, Mészáros Juliska, Szepesi Erzsike, Ernst Mariska, Szongott Ilonka, Egyedi Teréz stb.

A s s z o n y o k: Knöbel Ferenczné, özv. Guntersdorfné, Boros Istvánné, Laubänder Ferenczné, Mattusekné, Wentné, Simkovicsné, Horváthné, Gergacsóvicsné, Isztromszkyné, Magyaré, Vincze Károlyné, Szigetné, Wittmayeré, Papp Istvánné, Polonyi Györgyné, Szuperovitsné, Szer-nesz Ferenczné, Schleifertné, Jäger Mihályné, Csatlós Károlyné, Szokaticsné, Wurm Ferenczné, Korbász Istvánné, Márkus Ferenczné, Szepesi Józsefné, Pócsy Gyuláné, özv. Friedmanné, Boronkai Ferenczné, Szegediné, Kiss Mihályné, Szatorius Pálné, Török Józsefné, Szerb Gyuláné, Tozonyi Lipótné, Zámbo Antalné, Vurm Lajosné, Szilágyi Ferenczné, Örményi Károlyné, Bihacsyné, Valenta Józsefné, Morelliné, Szöllösi Istvánné stb.

(=) **Tanítók táncvizigalma.** A Délmagyarországi Tanító-Egylet XXIX-ik közgyűlése alkalmával 1895. évi július 9-én kedden, Uj-Aradon a „Szöllőhöz“ címzett vendéglő kerthelyiségében zártkörű nyári táncvizigalom lesz. Belepti-díj személyenként 1 korona. A zenét Steiner J. karnagy vezetése alatt a Szt.-Annai gyermekzenekar és egy jól szervezett elsőrendű aradi nemzeti zenekar szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogad-tatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a tánc a vendéglő nagytermében fog megtartatni.

(=) **Mulatság Csermön.** A „csermői örk. tüzoltó-egylet“ felszereléseinek beszerzésére folyó évi július hó 7-én, a kaszinó kerthelyi-ségében nagy népünnep, virágvásár, teke és kerékpár-versenyekkel egybekötött táncmu-latságot rendez. A népünnep és versenyek kezdeté délután fél 3 órakor. Tüzijáték este 8 órakor. Tánc kezdeté 9 órakor. Műsor: 1. Tekeverseny; 2. Kerékpárverseny; 3. Párna mázsás, 4. Sik futás, 5. Gát verseny, 6. 7. 8. Tréfás versenyek, 9. Szamar futás, 10. Tüzijáték. Minden verseny több értékes díjjal. Belepti-díj: személyjegy 1 forint. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak.

TÁVIRATOK.

A király nyaralása.

Budapest, július 1. (Saj. tud. táv.) A király ma délelőtt nyári tartózkodásra Ischlbe utazott.

Két rendelet.

Budapest, július 1. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.“ illetékes helyről nyert fel-hatalmazás folytán a következőket közli: A holnapi hivatalos lapban Bánffy Dezső báró, miniszterelnök két rendelet-tel f. évi október hó elsejére életbelépteti az anyakönyvek vezetésére, a házasságjogra és a gyermekek vallására vonatkozó tör-vényeket. Ezen törvények egyidejűleg Fiumében is életbe lépnek.

Rablógyilkosok Nyíregyházán.

Nyíregyháza, július 1. (Saj. tud.) Czukor Vilmos napkori földbirtokos házába tegnap este bekormozott arcu rablók törtek be s felvont pisztolyal penzt követeltek. A nagyerejű földbirto-kos a másik szobába hívta őket, hogy megkímélje a vacsoránál ülő családját az ijedtségtől. De a felesége követni akarta urát. Erre a rablók lövöldözni kezdettek. Czukor ekkor ravetette magát a két ál-arczosra, s rövid dulakodás után a földre teperte mindakettőt. A dulakodás alatt egy tízéves fiucska az ablakon kiugorva kiabált segítségért, mire a rablók meg-ugrottak. A földbirtokos az arczán, fia pedig a fulén kapott löttsebet.

Uj püspök.

Zágráb, július 1. (Saj. tud. táv.) Marrovi Antal a zágrábi egyetem

theologiai tanára legközelebb zenggi püspökké fog kineveztetni.

Sorsolás.

Bécs, július 1. (Saj. tud. távirata.) A Dunagőzhajózási társaság sorsjegyeinek mai húzásánál a főnyereményt, 60000 forintot az 57681 számú sorsjegy nyerte meg.

A lengyel lapok ellen.

Bécs, július 1. (Saj. tud. táv.) A 'Przłom' lengyel nyelven megjelenő folyóirat legutóbbi száma heves támadásokat tartalmaz a nagyobb lengyel lapok bécsi tudósítói ellen. A lengyel klub egy rendkívüli ülésben foglalkozni fog ezekkel a dr. Lewieki és dr. Rutowski képviselők által írt cikkekkel. — A lembergi 'Gazetta Narodowa' a lengyel klub több kiváló tagjának felszólítására bécsi tudósítójának felmondta a szolgálatot. Dr. Zipser lengyel publicistának dr. Lewieki képviselő elküldötte segédeit. Több párbajügy van kilátásban.

Kormányválság Szerbiában.

Belgrád, július 1. (Saj. tud. távirata.) A szerb kormány beadta lemondását, melyre indoka az, hogy a skupstinát Nisbe akarta egybehívni, a király pedig Beigrádba. Bár a király nem fogadta el a lemondást, bizonyosra veszik, hogy a jelen sessorióban haladó párti kormány következik Novakovic elnökletével. — Egyidejűleg a skupstina elnöksége is lemondott, kijelentvén, hogy újja választását nem fogadja el.

Megtiltott tüntetés.

Belgrád, július 1. (Saj. tud. távirata.) A kereskedők meetingjét a kormány értesítette, hogy tartózkodjék minden tüntetéstől Ausztria-Magyarország ellenében, mert különben a meetinget feloszlatja.

Bolgár kormányválság.

Sófia, július 1. (Saj. tud. táv.) A kormány kebelében felmerült ellentétek folytán közelebről a kormány lemondása várható. Valószínűleg Stoilov elnökléte alatt koalíciós kormány alakul.

Bulgária ajánlatai.

Szófia, július 1. (Saj. tud. táv.) A pétervári küldöttség a fejedelemtől utasítást kapott illetékes helyen kijelenteni, hogy kibékülés esetén a trónörökös és a fejedelem neje áttérnek az orthodox hitre, a külügyi politika orosz szellemben vezetettnek, egy katonai konvenczió létesülne, mely szerint Bulgária háborúban Oroszországgal rendelkezéséhez alkalmazkodna és a hadügyi miniszter, a hadosztály-és ezreparancsnokok oroszok lennének.

A maczedóniai lázadás.

Szófia, július 1. (Saj. tud. táv.) A 'Svoboda', Stambulov lapja, a hazaárulás vádját vágja a kormány szemébe, amiért a maczedóniai lázadással szemben teljesen éhbetetlenül viseli magát s még csak a katonaságot sem mozgósítja. A cikk véül a kormányt alaposan megtenyegeti és figyelmezteti, hogy a felelősség egész súlyával rá nehezedik.

Szófia, július 1. (Saj. tud. táv.) A maczedonok lázadása terjed. A fölke-

lők a törökökkel összeütköztek, 81 török halott és több sebesült maradt a csatatéren. A török csapatok Filippopol mellett átlépték a bolgár határt. A közelebbi részletek hiányzanak.

A pápa pásztorlevele.

Róma, július 1. (Saj. tud. táv.) A pápa az ortodox püspökökhöz intézendő pásztorlevelének június hó végére kilátásba helyezett közzétételét egyelőre elhalasztotta.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes és Balog cég jelentése. Budapest, július 1.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat megszilárdult, elkelt 18000 métermázsas néhány krral magasabb áron.

Table with 4 columns: Location, mmásza, kilogramm, ft. Lists prices for various types of wheat and rye from Tiszavidéki to Felsőmagyarországi.

Határidőüzlet: Két napi üzletlenség után ma igen szilárdan indult az üzlet búzában s közepes élénk forgalom mellett alig pár krral lanyhábban zárult. Tengeri szitén igen szilárdan indult de később a rendkívül nagy realisatiókra 6-7 krral meglanyhult. Rozs és zab lanyhább.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item, Price. Lists closing prices for Osi buza, Buza május-juniusra, Osi rozs, Tengeri május-juniusra, Tengeri július-augusztusra, Osi zab, Repoze.

Külföldi: New-York: buzára 1 1/2, tengerire 3/8 - szilárdabb. Chicago: buzára 1 1/8, tengerire 3/8 - 5/8 szilárdabb. Páris, London és Liverpool tartott.

Értéktőzsde: Ma csendes üzlet fejlődött ki s változatlan árfolyamokon zárultak ugy nemzetközi mint helyi papirok.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item, Price. Lists closing prices for Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Rima-Murányi, Lombard.

Szeszüzlet.

Julius 1.

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyars szesz 53.25, kisinyben 58.75 hordó néltől per 100 liter % beleértve 85 fnt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. július 1.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists official exchange rates for Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar arany, Magyar ezüst, Magyar keleti vasut, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjárdék, Osztrák járdék ezüst, Osztrák járdék arany, Koronajárdék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény, Osztrák-magyar államvasut.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsden.

Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása.

Bécs, 1895. július 1.

Table with 2 columns: Item, Price. Lists exchange rates for Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Osztrák hitelrészvény, Anglióbank részvény, Laenderbank részvény.

Budapesti gabnatőzsde.

Az 'Aradi Közlöny' távirati tudósítása.

Budapest, július 1. d. a. 6 óra.

Table with 3 columns: Item, Irányzat, Price. Lists prices for various types of wheat, rye, and other grains.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ellena (Temes Kubin) A beküldött kis cikkből látszik, hogy Nagysád igen ügyesen kezeli a tollat. Alkalmilag közölni fogjuk. Kérünk nagyobb dolgozatokat is.

M. (Sz. V.) A levél elment. Mikor kapunk választ?

'Karczolat' melyet a szélbali ujság szombati számában olvastunk, csakugyan tarka. Ugy látszik a 'ze-niális' szerző csupán azért írta ezt meg, hogy itt lévén az új praenumerációk ideje, reklámot csináljon magának s tozódjék 1500 híján 2000, egész fél, negyed, nyolczad, tizenhatod és harminczketted előfizetési díjat fizető olvasóinak nagy számában. Teljék benne öröme, mi nem rontjuk a derék urak kedvét. Itt már letesszük a tollat és nem követjük erre a tέρre az öndicsokvó kollegát, nem lévén kenyerrünk az odaát annyira lábra kapott isetlenkedés. Annyi jó izlésünk nekünk van, hogy mikor a polémia már ujságokkal való személyeskedéssé fajul el, tisztelettel kapituláljunk s az izetlenkodásban szélbali lapírszunknak engedjük át a dicsőségesen megszerzett babért.

VIZJELZÉS.

1895. évi július hó 1-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén:

Table with 5 columns: Station, Temperature, Wind, Direction, Water Level. Lists observations from Branyicska, Gyulafehérvár, Arad, Makó, Szeged.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1895. július 1.

A. m. kir. folyammérési hivatal.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Két tanulót

a jövő tanévre teljes ellátásra, kellő gondozásra s ha szükséges, házi oktatásra elvállal Aradon Geller János igazgató-tanító. Lakása a szentpétertéri iskolaépületben.

* Az ezen rovat alatt kösölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

M. k. államvasutak üzletvezetőség Debreczenben.
9667/1895. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasúti vendéglő bérlete lejár; ugyan azon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezen nel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és «Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére» felirattal ellátott, nemkülönbö a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és

lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, téríti vevé anyel nyujtandok be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u.

2-4 óráig) megtekinthetők; miért is azon ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczen üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok "	11,07	3,56	1,35
Csaba "	2,28	5,52	4,37
Kétegyháza "	2,54	6,10	5,08
Lökősháza "	3,12	—	5,26
Kurtics "	3,28	6,34	5,43
Sofronya "	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,52	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul.	11,20	8,18	9,40
Sofronya "	11,36	—	9,58
Kurtics "	11,49	8,36	10,12
Lökősháza "	12,05	—	10,30
Kétegyháza "	12,28	9,00	10,59
Csaba "	1,19	9,23	11,44
Szolnok "	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. n.	este
ARAD indul.	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovác "	2,44	6,46	4,42	—
Gyórok "	3,14	7,06	5,04	—
Paulis "	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa " ér.	3,58	7,30	5,33	7,47
Konop "	4,30	7,57	5,57	—
Berzova "	4,50	8,18	6,18	—
Tótvárad "	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin "	5,40	8,53	6,58	8,48
Piski "	—	11,17	9,24	—
Gyulafehérvár "	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,30	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul.	3,36	3,19	—
Gyulafehérvár "	3,58	4,04	—
Piski "	5,07	6,05	—
Soborsin "	6,34	8,20	4,00
Tótvárad "	—	8,37	4,20
Berzova "	—	9,02	4,49
Konop "	—	9,19	5,07
Radna-Lippa "	7,28	9,49	5,45
Paulis "	—	10,02	6,01
Gyórok "	—	10,15	6,17
Glogovác "	—	10,33	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	6,59

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul.	5,18	8,56
Sofronya "	5,31	4,18
Kurtics "	5,44	4,45
Lökősháza "	6,00	5,18
Kétegyháza "	6,18	6,18
Kigyós "	6,31	6,37
Csaba "	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délut.	délut.
NAGYVÁRAD indul.	—	4,25
Csaba "	7,09	7,12
Kigyós "	7,24	7,25
Kétegyháza "	7,47	7,39
Lökősháza "	8,14	7,58
Kurtics "	8,38	8,15
Sofronya "	8,53	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul.	8,20	11,30	5,00
Uj-Arad "	6,31	11,54	5,21
Németságh "	6,49	12,18	5,47
Vinga "	7,08	12,47	6,14
Orczifalva "	7,20	1,04	6,34
Merczifalva "	7,31	1,20	6,52
Szt.-András "	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik.	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul.	8,20	1,12	9,10
Szt.-András "	8,46	1,41	9,29
Merczifalva "	9,04	1,59	9,43
Orczifalva "	9,19	2,15	9,54
Vinga "	9,42	2,40	10,11
Németságh "	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad "	10,30	3,30	10,45
ARAD ér.	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT. ANNA indul.	8,00	6,35
Simánd "	8,31	7,06
Kisjenő-Erdőhegy "	9,15	7,51
Székudvar "	9,31	8,08
Sikló "	9,46	8,23
Ottlaka "	10,00	8,37
Elek "	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,35	9,10

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul.	5,20	8,00
Elek "	5,33	8,20
Ottlaka "	5,48	8,33
Sikló "	5,58	8,47
Székudvar "	6,06	4,03
Kisjenő-Erdőhegy "	6,25	4,33
Simánd "	6,48	5,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik.	7,12	5,35

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	d. e.	este
MEZŐHEGYES ind.	8,00	7,00
Kamarásmaj. "	8,12	7,12
Nesse "	8,21	7,21
Kovácsháza "	8,40	7,40
Bánhegyes "	9,03	8,03
M.-Bodzás "	9,25	8,25
Bánkút "	9,39	8,39
KÉTEGYHÁZA ér.	10,00	9,00

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	reggel	délut.
KÉTEGYHÁZA ind.	5,16	8,15
Bánkút "	5,34	3,37
Megyes-Bodzás "	5,45	3,55
Bánhegyes "	6,01	4,17
Kovácsháza "	6,17	4,40
Nesse "	6,27	4,54
Kamarás-major "	6,34	5,03
MEZŐHEGYES ér.	6,44	5,15

Arad—Szeged

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul.	4,45	7,00	4,10
Szt.-Tamás "	5,10	7,29	4,37
Pécska "	5,29	7,53	4,57
Battonya "	5,59	8,35	5,29
Tompa "	6,12	8,47	5,41
Mezőhegyes "	6,55	9,34	6,23
Csanád-Palota "	7,18	10,02	6,54
Nagylak "	7,34	10,23	7,14
Apátfalva "	7,56	10,57	7,39
Makó "	8,15	11,35	8,20
Kis-Zombor "	8,36	11,55	8,40
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,40

Szeged—Arad.]

	este	d. u.	regg e
SZEGED indul.	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor "	6,59	3,21	4,23
Makó "	7,18	4,00	5,04
Apátfalva "	7,38	4,23	5,23
Nagylak "	7,53	5,00	5,34
Csanád-Palota "	8,13	5,20	6,12
Mezőhegyes "	8,43	6,09	6,50
Tompa "	9,05	6,37	7,16
Battonya "	9,17	6,54	7,31
Pécska "	9,41	7,28	8,10
Szt.-Tamás "	9,54	7,43	8,27
ARAD érkezik	10,16	8,10	8,54

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul.	6,40	5,10	12,25
Ötvenes "	6,57	5,29	12,57
Zimánd-Ujfalu "	7,04	5,35	1,01
Uj-Szt-Anna "	7,21	5,54	1,23
Világos "	7,55	6,23	2,13
Muszka-Magyarád "	8,02	6,30	2,27
Pankota "	8,15	6,41	2,51
Apatelekek "	8,51	7,12	3,50
Borosjenő "	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél "	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin "	10,03	8,14	5,54
Almás-Alosill "	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik.	10,58	9,01	7,19

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul.	4,14	2,10	4,43
Almás-Alosill "	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin. "	4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél "	5,29	3,42	7,08
Borosjenő "	5,51	4,09	7,36
Apatelekek "	6,04	4,25	8,03
Pankota "	6,41	5,08	9,30
Muszka-Magyarád "	6,47	5,15	9,40
Világos "	6,54	5,23	9,53
Uj-Szt-Anna "	7,17	5,50	10,29
Zimánd-Ujfalu "	7,40	6,13	11,13
Ötvenes "	7,45	6,24	11,21
ARAD érkezik	8,03	6,45	11,46

Borosjenő—Csermő.]

	délut.	este
Borosjenő indul	9,10	7,30
Csermő érkezik	10,07	8,20

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délut.
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,00

Borossebes—Ményháza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul	10,13	érk. 2,38
Dézna "	11,03	2,03
MENYHÁZA "	érk. 11,45	indul 1,25

7908/1895. sz.

Hirdetmény.

Pollák Frigyes budapesti lakos Aradon az alsó-marosparton a volt Spitz-féle szeszgyár telepén egy szalmaanyag, illetve papirgyárnak létesítésére telepengedélyt iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telepengedélyezési eljárás hat. ridejét f. évi július hó 2-ik napjának d. u. 5 órájára kitűzöm s arra az érdekelteket azzal hívom meg, hogy a telep helyszínrajza, valamint a műszaki leírás a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi július hó 1-ig mindenkor a hivatalos órák alatt megtekinthető s a telepengedélyezés elleni netáni észrevételek irásbani, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem emeltek, és ha egyéb köztekintetek gátolják fel nem merülendnek, a telepengedély az 1884. évi XVII. t. cz. 30. §-a értelmében ki fog adatni.

Kelt Aradon, 1895. évi június hó 22-én, a kapitányi hivatal mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

22355, szám.

665

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Duna-Tisza-Körös közti alföldi transversalis műút Csongrád, Jász-Nagykun-szolnok, Békés és Aradvármegyék területén átvonuló szent-erdőhegyi szakaszán szükséges utkadaró házak építését engedélyezvén, ezen utkaparó kázak a következő helyeken lesznek felépítendőek u. m:

a) Szentes és Kun Szt.-Márton között 1 kettős és 1 egyes utkaparó ház. b) Kun-Szt-Márton és Ócsöd között 1 egyes utkaparó ház. c) Szarvas és Kondoros között 1 kettős és 1 egyes utkaparó ház. d) Kondoros és Csaba között 2 kettős utkaparó ház. e) Csaba és Gyula között 1 kettős utkaparó ház. f) Nagy-Pél és Székudvar között 1 kettős utkaparó ház. Összesen 6 kettős és 3 egyes utkaparó ház.

Ezen, valamint az aradvármegyei szakaszon szükséges négy műtárgy építési munkáinak biztosítása céljából folyó évi július hó 11-ik napjának déli 12 órákor a kereskedelemügyi ministerium I/B. szakosztályának helyiségében (Albrecht-út 1. sz.) valamint az aradi, békésgyulai, és szolnoki államépítészeti hivataloknál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, még pedig oly módon, hogy az egyes munkanemekre vonatkozó egységárak az illető vállalkozó által lesznek benyújtandó ajánlataikban kiteendők.

Ajánlatok úgy az összes munkákra, valamint külön-külön a fentebb említett egyes utszakaszokra is elogadtatnak.

Az ajánlati költségösszeg után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlatok, a kitűzött időpontig vagy a kereskedelemügyi ministerium segédhivatali igazgatóságánál vagy a fentebb nevezett államépítészeti hivataloknál nyújtandók be.

Az építendő utkaparó házakra vonatkozó műszaki műveletek, általános és részletes határozatok a kereskedelemügyi ministerium I.B./3. osztályában (Albrecht-út 1. sz.), az aradvármegye szakaszon szükséges négy műtárgy építésére vonatkozó művelet általános és részletes határozatok pedig az aradi államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

A vállalkozók által az árakra nézve kitöltendő előmérték-költségvetési mintalap a nevezett államépítészeti hivatalnál, valamint a ministerium nevezett osztályában vehetők át.

Budapest 1895. június hó 12-én.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

„Aradi nyomda részvénytársaság” könyvnyomdája.

2228/895. ár. szhoz.

666.

Árverési hirdetmény.

Néhai Czedik Lajos özvegye, született Matyaskó Antónia, aradi hagyatékában leltározott arany és ezüstneműek, szobabutorok és egyéb ingóságok Aradváros tettes árvaszékeének 2228/895 számú végzése alapján nyilvános önkéntes árverésen a helyszínén Arad, b. v. Kápolna-u. 23. sz. alatt f. évi július 2-ik napján d. u. 3 órákor készpénzítés mellett legtöbbet ígérőknek el és átadatnak

Kelt Aradon, 1895. június hó 27-én.

Simon Gábor
t. aljegyző mint kiküldött.

8/1895. kpv.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város központi választmánya az ennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a f. évben kiigazitott, a jövő 1896. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke 1895. évi július hó 5-től 25-ig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Az ikeiglenes névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. és 45. §-aiban előírt módon benyújtandó felszólalások f. é. július hó 5-től 15-ig, az ezekre szintén írásban teendő észrevételek pedig f. évi július hó 16-tól 25-ig, Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtatnak el.

Arad szab. kir. város központi választmányának 1895. évi június hó 10-én tartott üléséből.

Salacz Gyula s. k.,
kir. tanácsos, polgármester,
központi választmányi elnök.

8303/95. k. h

Hirdetmény.

Az aratási idő közeledtével az ide vonatkozólag fennálló törvényeink és szabályrendeletünk alapján a lakosság érdekeinek megóvása céljából szükségesnek látom a következőket újból is közhírré tenni:

Mezei munkára csak cselédkönyv vagy községi bizonyítvánnyal ellátott egyének fogadhatók fel, s velük — amennyiben kölcsönös jogok és kötelesek állanak fenn, — írásbeli szerződés kötendő, amely hatóságilag láttamozandó.

Szénát vagy gabonaneműeket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani. Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas-jószágot vagy majorságot tartani nem szabad.

Érő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmas gabonának nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

Fahidon 4000 kigr. súlyt meghaladó mozgonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentést tettek.

Cséplőgépeket csak képesített gépészek és fűtők kezelhetnek, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gépfelülpelől személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek. A cséplőgép tulajdonos a gép működése szinheven vérelállító szereket u. m. tannint (szerszavas por), sósavas vas oldattal telített vatát vagy tépést és jodoform gázt, nyomfoltokat, sebkötőket és főleg rugmégza-pólyát (gummi pólya), folytonosan kéznél tartani, a gép körül foglalkozó munkások szűk és testhez simuló ruházatáról és arról gondoskodni köteles, hogy sebesülés esetén sérült az első orvosi segínyt mihamarabb megkapja.

Pernyáva, Sága és Gáj külvárosokban vagy a Poltura városrészben a takarmány egy boglyában vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az ezt környező épületek között legkevesebb 20 méter üres tér marad.

Pernyáva, Sága és Gáj külvárosokban vagy a Poltura városrészben egy egy telekre a takarmányból több boglyát vagy kazalt csak az esetben lehet rakni, ha úgy az épületek, valamint az egyes boglyák és kazlak között legkevesebb 20 méter üres tér hagyható.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától, 1895. évi június hó 15-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

A délvideki Kárpátokban gyönyörű vadregényes völgyekben a Caerna partján. Pormentes, ozondús levegő. Legnagyobb kényelem. Villanyos világítás. Fürdőzenék (állandó katonazené). Gyorsvonat és keleti express állomása. Hajóközlekedés a dunai tartományokkal.

1887-ben ő felsége a királyné 6 hetet tartózkodása.

HERKULESFÜRDŐ

Világhírű felülmúlhatlan kénes- és sóforrások 56° C. természetes hőfokkal.

Idült eszű, közvény, titkos betegség, rachitis, bőr- és szontbetegség, morrhoidális baj, az altesti szervek szabálytalan működése, hólyag- és vesebajok, vérszegénység stb. ellen kitűnő hatással alkalmazhatók. Üdülőknek is ajánlhatók. — Massage, svéd gyógytornászat, villanyos fürdők, kénes zuhanyok. — Orvosi tanács minden európai és keleti nyelven. — Prospectust küld a fürdőigazgatóság.

13340—13341—13342/1895.

Hirdetmény.

Közhírré teszük, hogy sertések Styriába és Németország egész területére kivinni nem szabad és hogy Csehországból, Felső-Ausztriából, Galicziából, Morvaországból, Salzburgból és Sziléziából Magyarországra sertéseket behozni további intézkedésig tilos.

Arad, 1895. június 26.

A városi tanács.

11185/1895.

Hirdetmény.

Az Arad és Uj-Arad, továbbá a városház és az aradi vár között építendő új hidak ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi ministerium 16983/I. 1895. számú rendeletével kitűzött pótbéjárás folyó évi augusztus hó 23-ikán délelőtt 9 órákor fog megtartatni.

Összejöveteli hely Aradváros városházánál az I. emeleti kis ülésterem.

Ezen helyszíni bejárásra mindazok, akik magukat érdekelteknek tekinthetik, oly figyelemmel a hivatalnak meg, hogy a műszaki műveletek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt folyó évi augusztus 8-tól 22-ig bezárólag terjedő 15 nap alatt lesznek megtekinthetők.

Arad, 1895. június 1-én.

A városi tanács.

ad. 147.

1895.

Pályázati hirdetmény.

Az aradi áll. segélyezett fa- és fémipari szakiskolánál az 1895/6. tanév kezdetétől fogva betöltendő falpári és fémipari művezetői állásokra, a mely állásokkal 900 frt fizetés, 100 frt lakpénz és a vezetésük alatt lévő tanuló ifjúság által előállított tiszta munka érték 10% van egybekötve, pályázat hirdettetik.

Ez állásokra olyan fa- illetve fémiparosok pályázhatnak, kik több évi ipari gyakorlatot és iparáguknak ugy elméleti mint gyakorlati alapos értését igazolni képesek; a középipariskolát vagy szakiskolát végzetten elönyben részesülnek.

A pályázók a kereskedelemügyi m. kir. ministeriumhoz címzett folyamodványokat, melyben életkoruk, családi állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik, képesítésük, nyelvismereteik, eddigi szolgálataik, a más önálló működési körrel bíróknak ez állapothoz is okmányokkal igazolandók, az aradi áll. segélyezett fa- és fémipari szakiskola felügyelő bizottságához 1895. évi július hó 15-ig küldjék be.

Aradon, 1885. június 30-án.

Kristyóry János,
a felügyelő bizottság elnöke.